

Sy-li spēwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócn
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Cerstwosć da.

Njech ty spēwaš
Swěrnje dželať,
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njech ćí khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbiske njedželiske łopjeno

W Budyschinje

7. junija 1931

Bauzen

Samolwity redaktor farat Wyrzacj w Moskacizach. — Čištoć a nallad Šmolerjez knižicziščerńje a knižońje, šap. dr. i wobm. ruť. w Budyschinje
Wulhadža kóždu šobotu a płaczi šćwórczłěńje 108 šlotych pjenjełtow

1. njedžela po štoj. Trojizy.

Šap. štutki 2, 42—47.

Hacž drje je kóždy, kiž chce być křešćijan, kóždy, kiž šo w našchim tak husto bjesbóžnym a šamo mjes wěrijazmy liwkim czařu hišće dzerži k Bohu a k jeho šłowu, měńju, hacž je drje kóždy tajki šej wědomy, šćto chce Bože šłowo tež wot njeho, tuto šłowo, kotrež pať je stareho, pať i noweho šakonja, pať i ewangelistow, pať i druhich piřmow k nje-mu rěći? Ma tak być, šo tuto šłowo naž jenož wuczi, šćto je šo tam šćalo w Jerusaleme a w židowskim kraju? Še došć, šo piři wuczbach tutoho Božeho šłowa w šariškej hordošći hladamy na šwojeho bližšeho a prajimy špokojom: Ša šo czi džakuju, Božo, šo ja njejšym jako drusy ludžo! Albo njeje wjele bóle wotpohlad wšeho šłowa Božeho pičezo šažo tón, šo chce nam pokajacž, šćto je pola naž hišće wopacžne a w czim mamy šo hišće wobrocžecž? Njeje dha tak, šo chce Bože šłowo wopravdže w naž šćuttowacž i wucženjom a i do-wjedženjom, je šwarjenjom k polěpšenju w prawdošći? Wěšće, to šćuša ke křešćijanštwu, šo wopřtamy Bože šćuž-by. Ale je tež wěšte, šo tak někotry i tny, kiž porjadnje kemschi šćodža, tola nješćindže k šbóžnosći. Wjele bóle dže wo to, šo tež dale cžinišćy po tym, šćtož tu šćušišćy jako žadanje twojeho Boha, a na to wón kěžbuje, šo šo prózuješćy wo no-we žiwjenje. Lěpšeho šćikłada ša to nimamy, kaž tam we přenim czařu křešćijanštwu, hđež šu wěrijazy we šwojej přenjej lubošći žiwjenje wjedli k Božemu špodobanju a tak, šo šo šćwět na tym džiwasće. Š toho chzemy šej wšacž bohaty nastork ša šwoje šadzerženje, šo by tež we naž pošnacž była

nowa móz, kotraž wšćo wobnowja, a njech tež piři naž rěća: Štejmy w žiwym křešćijanštwje!

Še to tam w přenjej křešćijanšćej wořadže w Jerusa-lemje džiwna móz, tak šo mějachu kaž w našchim tekšće šćeji, hnadu pola zyleho luda. Radny džemy w našćich myšćach piče-zo šažo do tamneho czařa, a pičezo je nam nowe wješele, hđny widžimy jich šćednocženšćwo. Čžujemy tak, kaž je tam było, kaž šu woni šo šadzerželi, tak dnybjało tež hišće džen-ša być mjes nami; a hđny pišćirunamy šwój czař a šwoje křešćijanšćwo tomu, šćtož tam widžimy, dha dnybimy pišći-dacž a prajicž: mjes nami njeńježi wjazny duch tamnych pře-nich šćwědkow. Prašćamy pať šo, šćto je była pišćicžina jich twjerdeho křešćijanšćwa, dha nam to praja přenje šłowa našćeho tekšća: Woni pať wošćachu wobšćajni we wucžbie tny japošćtołow a w gmejnstwje. Wěmy derje, šo šu šo czařny a šwonkne wobšćejnosće w běhu lěšćtotkow móznje pišćeměnja-te, a šo by zyle njemóžno było, wšćo to, šćtož běšće wasćnje pola přenich křešćijanow, tež nětk pišćešćadžicž do našćeho czařa. To by šćnano hišće móžno było, hđny byšćimy jenož zyle małe wořadny měli, a tež tam by to cžežćo było. A tola móžemy tež ša naž wjele wuńnyč i našćich šćłowow.

Pišćedewšćem to, šo byšćimy šćali w šćednocženšćtwje teje wěry. Na tym nam pobraduje. Šnamjo našćeho czařa je, šo chce kóždy tež w šwojim duchownym žiwjenju šćodžicž po šwojim pučzu a po šwojim měńjenju. A i tym šćubimy naj-lěpšću móz.

Šćto je to tam pola nich do wješeleho, šćrobkeho, šćpl-neho ducha, kotrehož mjes nimi namakamy. To je pola nich jene šćednocženšćwo, w kotrehož šćjedzišćeju šćeji jich křicž-

wany a horje stanjeny Sbožnik Jezus Khrystus. Mózemy bei myšlicz, kak bu bei pšhezo jako wošpjetowali, šhto je k nim rěčal a kak je jih wabik na pucž, na kotrehož kónzu steji šbožnosť. Tak budža pšhezo došpólnišchi w lubošči k njemu, kaž w lubošči k bratram; a mózni bu w modlitwje, kotraž woczafuje to najwjšišche wot teho Knjesa. Esměmy wěšči bycz, so njejšu k křatym woblicžom po hažach khodzili a ša blidom hndali: W znyhm Jerusaleme njeje bylo wješelschich a šbožownišchich čłowjekow, hacž bu woni byli, tuczi wěrjazi, kiž wědžachu, so je Jezus Khrystus jih Knjes.

Nam pobrachuje tajke šjenocženstwo wěry. Eshlne mozn bu pšhi džele, kak bychu wišhu wěru janicžite, a maja šwoje wješele na tym, to deletorhacž, šhtož je šo po Jezusowym šlowje natwariko. Znye woršhty našeho luda bu tajku wěru wotpoložite, dofelž chzedža šlužicž šwětej k jeho žadoščemi a dofelž njechadža nikomu račnowanje dawacz wo tym, šhtož činja. Kak je šo tajke šjenocženstwo šhubiko k nekotreho doma, k mandželstwow, je šwójbow! Wščědnje běchu tamni šheščizienjo w templu, so bychu Bohu šlužili; wščědnje šwjeczachu šjenocženstwo k Knjesom w šwjatym wotkasanju. Kak je dženska šamo mjes tymi, kiž šo k wěrjazym licža, nje-džela, Knjesom džek wotšwjeczeny a kak šnadne je rošymjenje ša šjenocženstwo, kotrež chze w Božim domje hromadžicž tnyh, kiž bu stawy Khrystušoweje zyrkwe. Widžimy pak tež ščěhwki: Wješełošč a pokoj wutrobny stej woteběrałoj, a ša to je pšhiběrała woštuda žiwjenja a nješpokojšnosť a hrubošč wutrobny.

Budžče wobštajni w modlitwje, tak napomina naž tam přenja wošada; kóždy dom běšhe tam modlerški dom, kóžda šwójba modlerška wošada. Hacž njeje šnano tehodla tak wjele rospada w našich wošadach, dofelž šo tak mašo modli w našich domach? Šjenocženstwo wěry wjedže naž ke Knjesej. Šow je wišhón šapoczatk bohateho žohnowanja. Tuž: šwěrnj we wěrje, a wobštajni w modlitwje a jeneje myšle je Jezusom. A potom nuts do džela! To budž hežlo našeho šheščizianstwa.

Me wišho našhe šheščizianstwo wostanje morwe, hdnž nješchindžemny w nim k wješelemu šjenocženstwu je šwojimi šobucžłowjekami po šlowje šwjateho pišma: Ty dnrbišch šwojeho bližšeho lubowacz jako šam šo. Kajke rjane šwědčzenje tam ša přenich šheščizianow, hdnž čžitamy: Wšhitzy pak, kiž wěrjachu, běchu šhromadženi a mējachu wišhitko pšhes jene. A pšhedawachu šwoje tubla a žiwnoščje adžělachy je bjewšchitkich ša tym, hacž komu potrebne běšhe. Wěščje niz tak, so dnrbišhe šo wišho wobšedženstwo wotšwojicž, ale tak, so dnrbi naž šheščizianška lubošč čžericž, šo po tnyh horjebracz, kotřiz bu w nušy. To pak je jenož tam móžno, hdnž šo damy čžericž a wabicž wot praweje Jezusoweje myšle. Tež dženska hišče je tak: Čžim wjazny lubošče ke Knjesej, čžim wjazny lubošče tež k bližšim. Na šebicžnoščzi, kotraž pyta to šwoje, na tutej šebicžnoščzi, kotraž nimo dže bjes šmilenja nimo nušy bližšeho, na tutej šebicžnoščzi, kotraž knježi w našim čžazu móžnišho, hdnž-li hdy přjedny, pošnajemny, so njejšmy hišče došpólni w lubošči k Jezuskej. Ešlušcha šobu do najšrudnišheho a šchodži šobu najbóle Khrystušoweje zyrkwi, hdnž knježi mjes tymi, kiž Khrystušowe mjeno nošcha, nješmilnošč a hidženje a šawišč a nješchecželstwo, hdnž by dnrbjala knježicž lubošč w bratrowskim šjenocženstwowje. A dofelž šo njechodži přecz, so njeje pšhi naž, kaž dnrbjalo a móšlo bycz, dha njechamny pšhestacz, naležnje prošncž: Ach wotucz, ducho šwědkow přenich.

Wjele je tnyh mozow, kotrež dželuju čłowjekow. Dha

leži na naž jako na šheščizianach, so štajimny tutej mozn dželenja napschecžo tu móž, kotraž šjednocžuje a hromadže wjedže, to je našch Knjes Jezus Khrystus a ta lubošč, k kotrež je wón naž najpřjedny lubowal. A tu je tež twoja šwjata pšchikluščnošč, so šobu wojuješch pšhecžiwmo mozam nješchecželstwa, a so tež ty stejšch w bratrowskej lubošči, so by šo tež na naž dopjelnilo šlowo našheho Knjesa a mišchtra: Na tym budže kóždy pošnacž, so wy moji pošli šče, hdnž lubošč mjes šobu macže. Šamjen.

Šswjata šheščzeniza.

Šłóž: Šhtož Bohu wjeršchnemu šo poda.

Ša šym na twoje mjeno šheščzeny,
We tebi, Božo, wješ'lu šo!
Wot tebe k wěrje dowjedžemny,
Šso džeržu Čže, Ty šy mój Bóh,
Čžin derje wišho, Ty šy mój Wótž.
Wodž, šchituj, šdžerž mje twoja móž.

Kak husto šheščzeniški šlub šym šamaš,
Šsym šhrěšchik, Božo, pšhed tobu,
Ty pak mje šhudoh' njejšy šamaš,
Šsy čžakaš, hacž šaž' nješchindu,
Šso hrěchow šwojich wušnaju,
Budž hnadny mi, ja k tebi du.

Ša k tebi du, čžy tebe prošncž:
Ach pomhaj mi tak šlabemu.
Ty čžyš mje na wutrobje nošncž,
Mi ščžinicž dušchu šbožnu wišhu.
Mój Wótž, šmil šo nade mnu,
Čžin šmilnošč mi a dobrotu.

Mój Wótž, mje čžyš wobarnowacz,
Niz šhlostacz mje po šažkužbje.
Wišhi Jezusu čžy ja šo šshowacz,
Kiž Wumóžnik mój šwěrnny je!
Daj, so pšhes Khrysta drohu krej
Nětk, wěčnje so mnu derje stej.

Wišhat ty šy Wumóžnika darik
Mi tutoh' w šwojej lubošči,
Šo šwoje šbožo na njoh' twariš
Bych w nušy, štyšku, čžěščnoščzi!
Šslub šheščzeniški nětk k tym wobnowjam;
Šo šo a wišhitko tebi dam! J. W.

K wyschinam.

Šsłowa a wobrašny nam powjedaja, šo je čłowjek nowny njeušchědnny poštrok čžinik, wopravdžity rekord! 16 000 metrow wjšišche šemje dojedže pošefor Piccard, a k nim dr. Ripfer. My k počješčžowanjom šhladujemny k tutymaj mužomaj, kotraž šwoje žiwjenje wažišchaj, šmóžnicž pšchepntowanje a pruhowanje tamnych wjšchinow, ša kotrymiž bu čłowjekoj tak dotho šhladowali a šo žedžili.

30 000 metrow běchu dozpili hižo přjedny, ale jenož k morwynmi aparatami. Nětk bu šo wučženaj šamaj pošběhnyłoj hacž na 16 000 metrow, hacž do tnyh wjšchin, w kotrychž čłowjekoj pytaja šhmanišche pucže ša špěšchniki powětronške, hacž do štratosphäry, kaž wučženi tamne dalokoščje wjšche a wošo šemje mjenuja.

16 000 metrow! Znye wěščje to hobrški poštryp, kotryž wučženaj došonješchaj, a znye wěščje to daloka dalokošč a wjščošč: 16 000 metrow! Me šažo: Wišhironuj iute 16 000

metrow [nješćónčnej nješćónčnosťju, kotraž šaha došlo wo-
tolo naščeje semje do wšćěch kónčjin! Šhto šu tute 16 ty-
řazłow pornjo njej, pornjo tutej njewuměrnej nješćmēr-
nosťi?! Něšto žyle šnadnušće! A šćónčnje! Šdnž je
čłowjek tole dozpił a hač na 16 000 metrow wšćóšće po-
stupił, šhto je činił? Tola ničžo dale hač był pokušćny
čžinjer Božeje čłowjekam dateje pšćikafnje: „Čžintaj šebi
semju poddanu!“

To je nadawł a to je mjesa! Semju a wšćo, šhtož je
semju někał šwišta ma, to móže, dyrbi šebi čłowjek poddane
šćinicz. Ale dale niz! Šhtož wšćěšće budže, budže wot
šćeho a budže šće ša čłowjeka. Wón podleži je wšćej šwojej
šćrobłóšćju runje tuteje šćrobłóšćje dla, š kotrejž čže pšćez-
šo šašo wšćěšće semje. Štawišna babylonšćeje wěže je nam po-
wuczenje wo tym. A hdnž naš wšćitko njemoli, šu w daw-
nych, pradawnych čžafach na našej semi ludny bydlife, kotrejž
šu we wšćelafim tał daloko kaž naš čžaf a we wšćelafim
drje dale hišćće byłe hač naš čžaf. A wone šu tał abo
hinał špntałe něšto podobne kaž tamni wočoło babylonšćeje
wěže abo kaž mňł tyh je, šo š čłowšćimi napravami wo-
pušćća semju a šhtož š semi šćušća, a polecža do dalokošćow
njejba. A š tym šu pšćišće tute ludny do šahubny. Niz je-
nož ludny, ale drje tež kraje, kručni naščeje semje, na kotrychž
šydlachu. Ludny a kraje šo šhubichu.

Šdnž tole tał pšćemny, njecžinimny ničžo dale, hač šo
šćěhujemny druhich wuczenow do druhich dalokošćow, do
dalokošćow wrócžo š šćozatkej čłowjesta. Tam pnta
čłowšći duch a namaka pšćezšo šašo a šašo, šo to tał jara „što
njeje“ š tym tał wšćwalowanym 20. lěšćotkom po Šhr. n.
kaž šo to šwjetšća čžini; ně, šu čłowjekojo byli w dawnych
čžafach, kotřž šu móhli a dokonjeli wulkeho, hobřšćeho — a
šu šašo čłowjekojo byli, kotřž šu to wšćo šabny abo šćasny
— a tał dyrba čłowjekojo našćeho čžafa šašo pntač a wu-
nyč, šhtož šu čłowjekojo dawnych čžafow hižo měli a móhli
a pošćišći šašo šabny, šnicžili.

Šćnyšćimny prajicz: to je jenož fantazija a ideja! Mňšli-
mny šebi, šo niz, šo tu njech tež wulke potajništwa tola pał tež
wulke wěrnośće.

Čžemny jenož na něšto pokajacz. Kał wulka wěž je to
była, šo šu šo čłowjekojo našćeho šćěšćijansćeho čžafa do-
hladali, šo njeje našća mała semja šćjedžišćěžo žyleho šwěta
a šo šćónžo wočoło semje njekhodži, ale semja wočoło šćónža.
Šsamo bamž, wo kotrymž katolšća žyrkej wucži, šo je njemyl-
ny, měješće klatbu pšćihotowanu ša tajšćich „nowotarjow“ a
jich tamajšće. Dženša to najmjensće šćulšće džěčžo wě. A
šhto nětk? Wono drje bywa bóle a bóle šwěšćene, šo šu čło-
wjekojo dawnych čžafow wjedželi, šo semja wočoło šćónža
šćodži runje tał, šo je semja kulojta.

Kaž hižo priedy tał nadběhuje naš pšći tutym mňšićšća
a prašćenje: Kał to móžno, šo šu prjedawšće narodny tajšćeho
měli a wjedželi, pošćišće niz? Šdnž šhto šhto na tole wot-
molwi, je drje nětkle hišćće jeho wotmołwa jenož lute mě-
njenje, žana wěšćošč. Tutu pntač a namtač, šu nowe hobř-
šće ale jimaze nadawłi ša čłowjekow našćeho čžafa a po-
šćišćich.

Žyle pšćipódla to hišćće: Tole wšćo dopořazuje džěň a
bóle, šo je wšćo liczenje wšćelafich šćtow, kaž adventistow a
podobnyh, kotrejž semi a čłowjekam jenož někotre tyřazy lě-
dowola wopaczne, hačžrunje praja, šo je wono po biblji. Ale
wono njeje ani biblšće ani tež hewał wěrne. A tola poku-
šća jich telko a telko š požadanjom — abo tež š wčžipnosťju —
na jich wuliczowanje a na jich wucžby! —

16 000 metrow! Runje tole š połnym prawom wšćwa-
lowane postupjenje čłowšćeje wědomoščje a šmužitóščje — a
runje tał wšćo druge pntanje a šćědženje čłowjekow ša po-
tajništwa šćwórbny kaž šćawišnow — pohnuwa naš čłowje-
kow, byčž ponižni a šćušćicz tomu wulkemu Bohu, w kotrehož
možny wšćitko tole je, a my šobu, nětkle dołhož šmy dužny po
tutej semi, a junu runje tał, hdnž budže našća dušća po dru-
hich pucžach šćodžicz. A tole šašo budži dowěru a šćylni na-
džiju w tutym čžafu, kotryž tał połny dwěla a šadwělowanja,
a čžini nam lohće, wulžny byčž we wěrje a dowěrje š tymi,
kotřž w čžafu wjetšćeje nuž hač našća wulžny běčhu we wě-
rje a dowěrje, a š nimi wujnawacz š wutrobu, š ertom, se ži-
wjenjom:

Ač, porucz Bohu šwěru,
Šwój pucz a šćudobu
A wopomni š prawej wěru:
Bóh knježi na njeju,
Wón wšćor, wětry wodži,
Tež wšćitke mróczele,
Pucz, po kotrymž šo šćodži,
Wón šwojim šćewicz wě.

Žyrkej a šćat.

Šćalšća a bamž běšćtaj wucžinjenje šćžinikoj pšćed lěta-
mi, kotrejž bu wulžny wšćwalowany. Ale šamo tajšćhle wu-
čžinjenjom šćwalba njetraje dołho. Šónž meje a šapoczatł
junija běčhu nowiny połne powješćow, kotrejž wjedžachu po-
wjedacz wo wulkej a wótrej rošćorje, kotraž je wudnyřka mjes-
šćišćimom a bamžom, wošćebje tohodla, dokełž bě šćšćišćmuš
wojował pšćecžiwu katolšćemu šćjednoščěšćtwam a towa-
šćtwam, wošćebje šćudentšćich. Tute njekmědža byčž, abo — a
to je nawopał to šame! — ničćon njekmě šobustaw tajšćich
byčž. Šsamo wótre našćnosťe šćšćistow běčhu šo jewike.
Na drugej šćronje je šašo bamž wótrje a dorasnje pšćecžiwu
šćšćišćmej rěčžaf, t. r. š druhimi šćowami: pšćecžiwu italšćej
wšćčnostje. — Tole nima jeno šajima ša Šćalšću a katolšću
žyrkej, to ma tež šajima ša Němšću a ša šćždny kraj, w kotrymž
šo nazionalne hibanja jewja. Najbóle móžemny tomu pšći-
runowacz němšći nazionalšćozialismuš. Še tola šnate, šo je
wón š waticanom abo š katolšćej žyrkwju šćasny, njech šu šo
tež w pošćednim čžafu próžowanja wo šćblizenje wobeju šća-
šće. Wšćichod je tež na tutym polu połny rošćadžowanja a
drje wulžny wažne rošćudženja pšćinješe.

Wšćelafje š blisća a dalofa.

Šćowna šćerbšća předašća konferenza bě šćwjatłownu
šćjednu šćerbšćich duchownnyh šćwołała do šćwjatłowneje šćro-
madžijny. Še Šćilšćeje běčhu tež nimale wšćitžny pšćišćili, še
Šćušćeje jenož jeniczki, t. šarac Maling-Wašowšći. Wšćepřo-
šćenje bu pał tež do Šćušćeje na wšćě šćerbšće šary wupóřła-
ne. Šo šawodnej modlitwoje a powitanju pšćedšćdny, knješa
wšćěšćeho šararja Šarjenka, wopomnichmny šćemřěteju, t.
šararja Urbana a kn. šararku Božžowu. Na wobeju je našće
šćopjenko hižo šćpominalo. W šwojej rošćprawje pošćiczi nam
na to t. wšćch. šarac, kotryž je tež šćdobom šćobustaw šćilšćeje
šćrajneje šćynody, nadrobnišćeho wo jeje pošćednim šćědženju.
Mjes druhim wón wupraji, — a to čžemny tu šćžělicž, dokełž
šo nam to nušne byčž šćda, — šo je w šćynodže šćodžiwanje a
pohorišćil šćbudžiko, šo pšćezšo šašo a šašo, šamo wot tajšćich, šćž
to dyrbjeli wjedžecz, namjetny a hóršćenja dla žyrkwineho
dawła pšćišćhadžija, kotrejž šu połne wobšćěrbžow pšćecžiwu

